

Nr 241.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bestämmande av pensionsålder för vissa beställningshavare vid flygvapnet; given Stockholms slott den 2 maj 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 maj 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med t. f. chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Ewerlöf, fråga om bestämmande av pensionsålder för vissa beställningshavare vid flygvapnet samt anför därvid följande:

I en till årets riksdag avlåten proposition, nr 155, har Kungl. Maj:t under punkten 6 föreslagit riksdagen, bland annat, att fastställa den personalförteckning för ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, som komme att i särskild ordning till riksdagen överlämnas. Å nämnda personalförteckning hava under rubriken personal vid flygvapnet till ett antal av 10 uppförts särskilda beställningar för flottiljchefer med placering i lönegraden Oa 6 i militära avlöningsreglementet. Av det vid nämnda proposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden framgår, att Kungl.

Maj:ts förslag i förevarande hänseende föranletts av en av flygförvaltningen i skrivelse den 30 augusti 1940 gjord framställning i syfte att de dittills i regel av överstelöjtnanter bestridda befattningarna såsom flottiljchef vid flygvapnet måtte från och med den 1 juli samma år uppföras såsom särskilda beställningar i lönegraden Oa 6. I utlåtande över denna framställning hade försvarsväsendets lönenämnd anfört, att nämnden med hänsyn till att vissa med flottiljchefer jämförliga kårchefer vid armén från och med den 1 juli 1940 uppflyttats i lönegraden Oa 6 icke ville motsätta sig bifall till framställningen, dock att den av flygförvaltningen föreslagna uppflyttningen borde träda i kraft först från och med den 1 juli 1941.

Under erinran om vad sålunda förekommit hava *chefen för flygvapnet och flygförvaltningen* i skrivelse den 4 april 1941 till behandling upptagit frågan om bestämmande av pensionsålder för blivande innehavare av de föreslagna flottiljchefsbeställningarna.

I sistberörda skrivelse framhålles, att jämlikt 18 § 1 mom. militära tjänstepensionsreglementet (gällande lydelse se 1939: 373) såsom pensionsålder för beställningshavare, tillhörande lönegraden Oa 6, gällde en levnadsålder av 60 år. Samtliga de för närvarande i flottiljchefsbefattning placerade beställningshavarna utom en komme vid innevarande budgetårs utgång att innehava överstelöjtnantsbeställningar, för vilka fastställts en pensionsålder av 55 år. Vid tillämpning av nu gällande bestämmelser rörande pensionsålder komme inrättandet av särskilda beställningar i lönegraden Oa 6 för flottiljchefer att medföra, att pensionsåldern bleve höjd med 5 år. Enligt chefens för flygvapnet och flygförvaltningens uppfattning borde emellertid en pensionsålder av 55 år fastställas för befattning såsom flottiljchef. Skälet härtill vore i första hand, att det — även bortsett från den allmänna omständigheten, att flygtjänsten vore uppslitande och snabbare förbrukade personalen än annan militär tjänstgöring — icke kunde förväntas, att en än så rutinerad officer skulle kunna intill uppnåendet av 60-årsåldern bibehålla den fysiska spänstighet och andliga vigör, som förande av flygande förband i luften fordrade. Härtill komme att en samtidig höjning av pensionsåldern för ett i betraktande av det relativt ringa antalet officerare vid flygvapnet avsevärt antal chefstjänster komme att synnerligen menligt inverka på befordringsgången inom flygvapnets officerskår.

Under erinran att det av 1938 års pensionssakkunniga den 14 mars 1941 avgivna betänkandet med förslag till allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen icke innefattade förslag till ändrade bestämmelser i fråga om pensionsålder hava *chefen för flygvapnet och flygförvaltningen* vidare anfört, att det vore deras avsikt att i remissutlåtande över pensionssakkunnigas betänkande påyrka bestämmande av pensionsålder för flottiljchef till 55 år. Därest riksdagen icke komme att före den 1 juli 1941 meddela beslut i anledning av sakkunnigförslaget, syntes emellertid — enär det vore av vikt, att frågan om pensionsåldern för de blivande nya flottiljchefsbeställningarna avgjordes före beställningarnas tillsättande — sistnämnda fråga böra i särskild ordning underställas riksdagens prövning.

Under åberopande av vad sålunda anförts hava chefen för flygvapnet och flygförvaltningen hemställt, att — under nyss angivna förutsättning — förslag måtte föreläggas riksdagen om sådant tillägg till den vid militära tjänstepensionsreglementet såsom bilaga B fogade åldersförteckningen, att pensionsåldern för flottiljchef vid flygvapnet bleve fastställd till 55 år.

Över flygmyndigheternas ifrågavarande framställning har *statskontoret* avgivit utlåtande den 22 april 1941 och därvid anført, att ämbetsverket — som funne vad myndigheterna framhållit rörande de krav av fysisk och psykisk art, som måste ställas å innehavare av flottiljchefsbeställning, ensamt böra tillmätas betydelse vid prövningen av frågan om pensionsålder — icke ville göra någon erinran mot den gjorda framställningen.

Med det i propositionen nr 155 till innevarande års riksdag framlagda förslaget om inrättande vid flygvapnet av särskilda beställningar i lönegraden Oa 6 för flottiljchefer har åsyftats att för dessa, utan anknytning till viss bestämd militär tjänstegrad, vinna en med hänsyn till deras arbetsuppgifter och tjänsteansvar lämpad ställning i lönehänseende. Av flottiljchefernas inplacering i nämnda lönegrad torde emellertid icke utan vidare böra följa, att för dem i andra avseenden skola tillämpas samma regler, som gälla för övriga beställningshavare i lönegraden Oa 6. Såsom av det föregående framgår, hava också flygmyndigheterna hemställt, att för flottiljchefsbeställningarna måtte fastställas en särskild pensionsålder av 55 år. Denna avgångsålder understiger med 5 år den pensionsålder, som regelmässigt gäller för beställning i lönegraden Oa 6. Med hänsyn till de skäl av militär art, som myndigheterna åberopat till stöd för sagda framställning, anser jag mig böra biträda densamma. Skäl av dylik natur synas emellertid i lika mån äga tillämplighet å befattningen såsom chef för flygkrigsskolan, vilken befattning i samband med 1939 års militära lönereglering uppförts såsom särskild beställning i lönegrad Oa 6. Ett beslut om fastställande av 55 år såsom pensionsålder för flottiljcheferna bör därför även medföra en motsvarande reglering av pensionsåldern för blivande innehavare av beställningen såsom chef för flygkrigsskolan. *Departements-
chefen.*

Med hänsyn till vad i det föregående anförts och då beslut i den aktuella frågan om en mera allmän pensionsreglering icke kan väntas föreligga före den 1 juli 1941, finner jag mig böra förorda, att sådan ändring vidtages i den vid militära tjänstepensionsreglementet fogade åldersförteckningen, att pensionsåldern för flottiljchef samt chef för flygkrigsskolan fastställas till 55 år. Jag får i enlighet härmed hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta,

att i den vid militära tjänstepensionsreglementet såsom bilaga B fogade åldersförteckningen skola under rubriken 3. Flygvapnet införas följande beställningar, nämligen flottiljchef och chef för flygkrigsskolan, båda med en pensionsålder av 55 levnadsår.

Kungl. Maj:ts proposition nr 241.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.